

СПЕЦКУРС «ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ» ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Законодавчо-нормативне підґрунтя функціонування сучасної системи дошкільної освіти визначається основними документами: Законами України «Про освіту» (1991), «Про дошкільну освіту» (2001), «Про вищу освіту» (2014), Базовим компонентом дошкільної освіти (2012), Концепцією Державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року (2010) та ін., у яких зазначено пріоритетні завдання підготовки фахівців нової формації – професіоналів, зорієнтованих на постійне професійне і культурне самовдосконалення.

Необхідною основою забезпечення високого рівня професіоналізму впедагогічній діяльності вважається культура педагога, що містить ґрунтовні знання, вміння, здібності та досвід за умов достатньо високого рівня сформованості професійної культури. Її відсутність під час здійснення педагогічної діяльності призведе до негативних наслідків виконання професійних функцій.

У науково-педагогічній літературі накопичено значний досвід дослідження особливостей формування професійної та педагогічної культури. Це насамперед праці Є. Бондаревської, В. Гриньової, І. Зязюна, О. Гармаша, І. Ісаєва, В. Сластьоніна та ін.

Проблему вдосконалення змісту підготовки фахівців дошкільної освіти в умовах неперервної освіти, зокрема різних аспектів фахового становлення майбутнього вихователя, досліджували Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богуш, Н. Гавриш, Н. Денисенко, Л. Завгородня, Є. Карпова, Н. Лисенко, М. Машовець, Т. Поніманська, Г. Сухорукова та інші. Загальні основи розвитку професійно-педагогічної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу розглядали А. Богуш, О. Богініч, І. Дичківська, Т. Книш, О. Кононко, К. Крутій, Е. Панько, Т. Танько та інші.

Проте, незважаючи на достатню кількість досліджень, актуальною залишається проблема вдосконалення професійної підготовки майбутнього педагога-вихователя на основі культурологічного підходу, що передбачає спрямованість її на таке:

- підвищення рівня професійної та педагогічної культури майбутнього вихователя ДНЗ;
- формування високого ступеня розвиненості особистісних якостей;
- володіння професійною та етичною відповідальністю;
- вияв особистісної професійної неповторності й унікальності;
- напрацювання власного стилю діяльності;
- визначення типових помилок педагогічної поведінки, пов'язаних із порушенням норм педагогічної моралі;
- уміння творчо проявляти себе у межах професії, втілювати у професійній діяльності власні екзистенційні цінності, свою професійно-педагогічну культуру.

Проаналізовані законодавчо-правові документи, наукові праці, що стосуються сучасної системи підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів засвідчили, що поза увагою дослідників перебуває й формування професійної культури майбутніх фахівців дошкільної освіти. Крім того, стан дошкільної освіти та вимоги суспільства спричинили низку суперечностей між:

- об'єктивною потребою дошкільних навчальних закладів у висококваліфікованих фахівцях і недостатнім рівнем сформованості професійної культури майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу;

- необхідністю використання сучасного навчально-методичного забезпечення у процесі фахової підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів і недостатньою розробленістю ефективних педагогічних умов формування їхньої професійної культури.

Подолання виявлених суперечностей зумовлює потребу наукового осмислення та вирішення проблеми формування професійної культури

майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. На наш погляд, розв'язанню цього завдання сприятиме введення в навчальний план поглибленої фахової підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму «Дошкільна освіта» спецкурсу «Формування професійної культури майбутнього вихователя ДНЗ». Зазначений спецкурс пропонується студентам денної та заочної форм навчання факультету початкового навчання Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка.

Розроблення та впровадження навчального спеціального курсу «Формування професійної культури майбутнього вихователя ДНЗ» вбачаємо логічним і ефективним кроком у процесі формування у майбутніх фахівців дошкільної освіти професійної культури. Його основна мета – культурний розвиток особистості, набуття досвіду культурної поведінки, високого рівня культури спілкування, а у разі потреби – надання їй педагогічної допомоги і підтримки в культурній самоідентифікації та самореалізації творчого потенціалу.

Навчальний спецкурс «Формування професійної культури майбутнього вихователя ДНЗ» розкриватиме не тільки традиційну проблематику становлення і розвитку професійно-педагогічної культури, а й передбачатиме інтеграцію знань про культуру та її види, мистецтво виховання, етику та високу мораль, відповідальність; оволодіння комунікативними вміннями, прогресивними технологіями педагогічної взаємодії та майстерністю управління виховним процесом. Отже, студенти будуть ознайомлені з найважливішими цінностями професійної культури вихователів ДНЗ.

Подальші дослідження планується продовжити у напрямі наукового обґрунтування та впровадження в освітній процес спецкурсу «Формування професійної культури майбутнього вихователя ДНЗ». Розроблений навчальний спеціальний курс сприятиме створенню передумов для максимально ефективного особистісного просування кожного студента у власному культурному розвитку, загальноосвітньому й професійному рівнях, оволодінню фундаментальними знаннями.